

luozas Vaišnys, S. J.

VINCAS KUDIRKA IR "VARPAS"

1858 m. gruodžio 31 d. gimė Vincas Kudirka, 1899 m. lapkričio 16 d. jis mirė, o 1889 m. sausio mėn. pasirodė "Varpas". Tad šiais metais galime švęsti tris svarbias sukaktis: 130 metų nuo V. Kudirkos gimimo, 90 metų nuo jo mirties ir 100 metų nuo "Varpo" pasirodymo.

Kalbant apie Vincą Kudirką, bus pravartu mesti žvilgsnį į jo laikų Marijampolės gimnaziją. 1863-čiaisiais Lietuvos sukilimo metais prieš rusus buvo įsteigta Marijampolėje keturklasė lenkiška mokykla. 1867 metais ji buvo pertvarkyta į rusišką septynių klasių gimnaziją, bet vis dėlto joje tebeviešpatavo lenkiška dvasia. Šioje gimnazijoje mokėsi ir Vincas Kudirka. Suvalkijos pasiturinčio ūkininko sūnus. Sakoma, kad iš tėvo jis buvo paveldėjęs tvirtą būdą ir atkaklumą, o iš motinos – palinkimą į m. ną. Gimnazijoje jis buvo visų mėgstamas.

Šioje gimnazijoje buvo norima surisinti lietuvius jaunuolius, bet vis dėlto buvo ir lietuvių kalbos pamokos. Jas lankė ir Vincas Kudirka, tačiau jį labiau traukė lenkų kalba, kuria skaitė lenkų klasikus ir jais žavėdavosi. Lietuviškai kalbėti vengė, kad nepaaiškėtų, jog jis kaimiečio sūnus. Jis save laikė lietuvių kilmės lenku, sekdamas Adomo Mickevičiaus pavyzdžiu: "gente lituanus, natione polonus sum".

Bet tegus jis pats pasakojasi apie savo nuotakas, apie susipažinimą su "Aušra" ir apie savo atsivertimą: "Vos spėjau apsilikti mėlyna mundieraitė (uniforma) su baltais sagučiais ir susimaišiau su draugais mokiniais, pajutau, kad mano dvasioje kažin kas dedasi. Kas dedasi, numanyti ir išreikšti negalėjau, tik jaučiau, kad man gėda atsiminti, kuo aš buvau, o ypač bauginausi, kad draugai nepatirtų, jog aš moku lietuviškai. Tas dalykas galėjo mane išduoti artojo sūnum esant. Žinoma, išlikimo instinktas liepė man niekad neatsiliepti lietuviškai ir saugotis, idant nieks nepamanytų, kad mano tėvas dėvi sermėginę ir moka lietuviškai. Dėl to stengiausi kalbėti, nors blogai, bet lenkiškai, o nuo tėvų ir giminių, kurie atvažiuodavo manęs aplankyti, šalinavausi iš tolo, kalbėdavau su jais ramiau, tik pasislėpęs kur užkampyje. Tapau mat lenku ir iš karto ponu – tekau lenkiškai dvasiai. Pagedęs buvau, bet aš nekaltas, aš pats to nesupratau, kūdikiu

V. Kudirka

dar būdamas, o tie kurie suprato, manęs neperspėjo, nepamokė... Šiandien, žiūrėdamas į anas jau seniai prabėgusias vaianas, įsitikinau: 1) kaip baisiai kenkia dvisinei žmogaus pusei, jeigu jis išsineria per šio kias ar tokias pažintis iš savo tautybės lukšto ir patenka pražudančiai svetimos tautos įtakai ir 2) koks galingas tautybės pagrindas – gimtoji kalba...

Paleido Velykų. Keletas mokinių susitarėm pasisamdyti arklius ir drauge keliauti namo. Tarp mūsų buvo Basanavičius, mokinys vyriausios klasės. Bevažiuojant jis atsiliepia: "Panowie, zaspiewajmy" (ponai, uždainuokime). Aš turėjau gerą balsą ir tikrai buvau paketinės prisidėti. Tik štai Basanavičius užvedė lietuviškai: "Augin tėvas du sūneliu"... Rodos, kad

man gerklę užėmė iš gėdos. 'Chlop' (kaimietis), – pagalvojau sau lenkiškai, ir nuleidęs nosį, tylėjau.

Buvau jau 5-toje klasėje. Kartą lietuvių kalbos pamokon (lankydavau tas pamokas, kaip ir kiti – net patys lenkai – idant turėčiau teisę į lietuvių stipendiją universitete) ateina Basanavičius, tada jau studentas Maskvos universitete. Įlėjęs pasisveikino su mokytoju ir prakalbėjo lietuviškai. Parodė lietuvių kalbos gražumą ir pakartojo keletą vietų iš eilių, kur lietuvių kalba tiesiog perima gamtos skambėjimus, paukščių bausis: "leva, leva, neganyk po pievą"... Arba... "Jurgut, Jurgut, kinkyk, papiak, važiuok"... Pakartojo ir daugiau vietų, tik visų nepamenu. 'Komedjant' (juokdarys) – pagaivojau

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje: NCz\$. 25,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS NCz\$. 50,00
Užuojaautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą: NCz\$. 2,00
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija talso bei tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS var

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca – CEP 03124
São Paulo – Brasil
Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina NCz\$. 1,00
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS NCz\$. 40,00

lenkiškai ir nukaitęs nusigręžiau į šalį ir
ėmiau skaityti visai ką kita...

Pabaigiau gimnaziją su ta mintim ir
jausmu, kad lietuviu būti lyg nepritinka,
ypač jog tada visi tyčiojosi iš kokuų ten
litvomanų ir drabstydavo į akis su Mu-
raška (surusėjęs ir sulenkėjęs lietuvis,
lenkams įsipykęs raštais, siundančiais
rusus prieš lenkus). Sakydavau, kad aš
sykiu lietuvis ir lenkas, nes istorija su-
jungė lietuvius su lenkais. Mat pusiau
prisipažinimu prie lenkų tariau atpirk-
siąs nors pusę tos 'kaltės', kad aš lietu-
vis. O veidmainingas besiteisinimas pa-
gedusio vaikino. To paviršutinio teisini-
mosi prieš kitus ir prieš patį save man
užteko, ypač, kad nepasitaikė nė vienos
aplinkybės, kuri būtų mane privertusi
dirstelėti į tuos dalykus giliau.

Su tokiomis mintimis apie savo tauty-
bę įstojau į Varšuvos universitetą, kur
lietuvių buvo labai mažai, o ir tie patys
beveik nepasižino vienas su kitu. Žino-
ma, nuovoka Lietuvos, lietuvybės vis la-
byn ir labyn dingo iš mano proto...

Vasarai parvažiavau iš universiteto į
Lietuvą. Vienas kunigas man pasakojo,
kad išėisias lietuviškas laikraštis, parodė
savo lietuviškai rašytus eilėraščius ir Ba-
sanavičiaus laišką apie aną laikraštį. Smil-
kteičiėjo, ir vėl, rodos, nieko. 'Žaidžia
kaip vaikai' – pagalvojau lenkiškai. Tik
nuo tos valandos gana dažnai pradėjo
skraidyti galvoje mintys apie Lietuvą,
lietuvius, lietuvybę; tačiau širdis į tas
mintis meatsiliepdavo...

Po to ar į pusmetį gavau pirmąjį "Auš-
ros" numerį. Žiūriu – pirmame puslapy-
stovi Basanavičius. 'Pranašas' – pagaivo-
jau tada apie Basanavičių jau lietuviškai.
Ėmiau skubiai vartyti 'Aušrą' ir... neat-
menu jau visko, kas paskiau su manim
darėsi... Tiek pamenu, kad atsistočiau,
nuleidau galvą, nedrįsdamas pakelti akių
į savo kambarėlio sienas... rodos, girdė-
jau Lietuvos balsą, sykiu apkaltinantį,

sykiu atleidžiantį... O tu, paklydėli, kur
iki šiol buvai? Paskui pasidarė man taip
graudu, kad, apsikniaubęs ant stalo, ap-
siverčiau. Gaila man buvo tų valandų,
kurios negražinamai išbrauktos iš mano
gyvenimo, kaip lietuvių, ir gėda, kaip
ilgai buvau apgailėtinu pagėdėliu... Po
to pripildė mano krūtinę rami, smagi ši-
luma, ir, rodos, naujos pajėgos pradėjo
rastis... Rodos, užaugau išsyk, ir tas pa-
saulis jau man per ankštas... Pajutau sa-
ve didžiu, galingu, pasijutau lietuvis
esąs". (Cituota iš V. Sruogienės "Lietu-
vos istorijos").

Tad, neminint kitų "Aušros" nuopel-
nų, jos didelis nuopelnas buvo gražinti
aplenkėjusį Vincą Kudirką lietuvybei.
Atsivertęs ir apgailėjęs savo "nuodėmę",
jis už ją atsilygino šimteriopai. Jo įsteig-
tas "Varpas" garsiai skambėjo, keldamas
lietuvius tautiniam susipratimui, darbui
ir kovai su pavergėju rusų, siekiant Lie-
tuvos nepriklausomybės.

Galima sakyti, kad "Aušra" buvo ro-
mantikė, o "Varpas" – realistas. "Auš-
ra" daugiau rašė apie Lietuvos praeitį,
o "Varpas" – apie dabartį. Gai 'Aušros'
garbingas Lietuvos vaizdavimas Kudirkai
įkvėpė žodžius "iš praeities tavo sūnūs
te stiprybę semia. Toje jo "tautiškoje
giesmėje", kuri vėliau yra tapusi Lietu-
vos himnu, yra išreikšta visa Kudirkos
pasaulėžiūra ir jo "Varpo" turinys. Čia
nuo kartojosi Lietuvos himno žodžiai
ir mintys, buvo rašoma, kad mūsų tautie-
čiai būtų dori, veiklūs, kad dirbtų mūsų
tautos naudai ir žmonių gerovei. Ypač
jaunimą jis skatino netinginiauti, domė-
tis gyvenimu, stengtis būti naudingam:

*Gyvenimo knygą skaityk laps į lapą,
Nestodams, kad kartais, į tinginius
kliuves,
Tu nesupelytum ir neitum į kapą
Be likusio ženklų, kad žmogumi buvęs.*

Jis ragina žmones šviestis ir tą šviesą

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas
Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.
V. Prudente - Fone: 273-6696

POSTO

VILA CAIÇARA LTDA.
AV. PRES. KENNEDY, 19.000
VILA CAIÇARA-PRAIA GRANDE
TEL: (0132) 70-6048

bei tiesą skieisti savo aplinkoje. Visa tai
bus įmanoma, jeigu tikrai mylėsime savo
tėvynę ir visi vieningai dirbsime.

Turbūt visi sutiks, kad Kudirkos ir
"Varpo" nuopelnai Lietuvai ir jos nepri-
klausomybei buvo milžiniški. Ir dabar
mes siekime Lietuvos nepriklausomy-
bės. Džiaugiamės, kad Lietuvoje jau papū-
tė jos laisvei palankesni vėjai, bet kova
toli gražu dar nelaimėta. Ir mes išsivijo-
je, ir mūsų broliai bei sesės Lietuvoje
turėtų užsidegti ta "Varpo" dvasia, jo
skelbtomis idėjomis ir vieningai siekti
bendro tikslo. Mūsų išsivijos jaunoji ir
vidurinioji karta vis labiau ir labiau tols-
ta nuo lietuvybės, nuo lietuvių kalbos,
bet ir Lietuvoje šios minėtos kartos, iš-
augusios ir subrendusios stalinizmo ir
stagnacijos laikais, visai kitaip žiūri į
tuos idealus, už kuriuos kovojo "Var-
pas", kurių siekia kiekvienas susipratęs
lietuvis.

Mes džiaugiamės Lietuvos persitvar-
kymo sąjūdžiu, mus gal turėtų džiugin-
ti ir tas žmonių, ypač jaunimo, entuzi-
azmas, kad jau prisisteigė net kelios de-
šimtys įvairių organizacijų bei draugijų,
bet tą džiaugsmą vis dėlto šiek tiek tem-
do žinojimas, kad ten pasitaiko ir vilkų
avių kailyje. Be abejo, steigiant ar atku-
riant tas įvairias organizacijas, nueita
per toli, tiek daug jų tikrai nereikia, tas
perdėtas jų skaičius skaldys ir silpnins
jėgas. Atrodo, kai kurios ir steigiasi tik
tam, kad galėtų kovoti su kitomis jau
įsisteigusiomis. Štai, pavyzdžiui, balan-
džio mėnesio viduryje per Vilniaus radi-
ją girdėjome pasikalbėjimą su vienu vy-
ru ir viena moteriške apie tautininkų
partijos steigimą. Kai tas vyras buvo pa-
klaustas, kokios priežastys paskatino
steigti tautininkų partiją, jis maždaug
taip atsakė: "Matote, jau įsteigė krikš-
čionių demokratų partiją. Ji, be abejo,
stengsis įvesti privalomą tikybos moky-
mą mokyklose, užtat mes..." Tie jo nu-
tylėti žodžiai, be abejo, turėjo būti:
"mes to neprileisime, mes kovosime..."
Tad dar toji partija neįsteigta, o jau aštri-
nami kirviai kovai. Gerai, kad tas pilietis
paskui prisipažino, jog jiems trūksta ži-
nių apie tautininkų partiją, jog jie mano
kreiptis į išsivijos tautininkus patarimų.
Jeigu jie kreipsis, tai iš kiekvieno tauti-
ninko sužinos, kad, esant tautininkų val-
džiai Lietuvoje, visose mokyklose buvo
privalomos tikybos pamokos, kad val-
džia mokėjo algas tikybos dėstytojams.

Panašių nesusipratimų, atrodo, įvyks-
a ir kitas organizacijas bei partijas stei-
giant. Mes tų steigėjų nekaltiname, nes
ne klysta greičiausiai ne iš savo kaltės,
įžtat mums reikia daugiau bendradar-
biauti ir tartis. Malonu, kad jie yra tam
bendradarbiavimui atviri. Jie laukia mū-
jų pagalbos ir patarimų.

NAIKINTINA NEGEROVĖ

Yra sakoma, kad jei žmogus supyks- ta ir nori tuojau ką nors pasakyti, pir- miausia tesuskaičiuoja iki 25, prieš tar- damas pirmąjį žodį. Taigi patariama su- pykusiam per daug neskubėti su šneka, bandant išvengti karštų ginčų. Greičiau- siai - tai tiesa, nes patarimai, patarlės- juk gimsta iš gyvenimo praktikos. Aplai- mai pyktis ir susipykimai, kokio masto ar formos jie bebūtų, nedaug ką gero žmonėms duoda, nebent pamoką atei- čiai, kad daugiau taip nebūtų. Susipyki- mai - tai kaip praūžtanti audra: prida- ro nuostolių, ir viską vėl tenka iš naujo atstatyti. Laiko eikvojimo atžvilgiu trumpalaikiai susipykimai gali būti dar- šiaip taip pateisinami, bet ilgalaikiai ar- net "amžini" - tai tikra negerovė. Ir- jei ta negerovė liečia tik mažą, ribotą, net neviešą, žmonių ratelį, - ir nuosto- liai yra mažesni. Bet jei ji apėmusi pla- tesnius žmonių sluoksnius, įtakojanti visuomenės junginius, kreipianti ir kei- čianti linkmes, kelianti nepasitikėjimą- žala yra labai didelė. Ir juo labiau yra- reikalinga žmonių vienybė, juo ir toji- žala didesnė bei skaudesnė.

Gana sunkiai yra pergyvenama, kai bendruose reikaluose, svarbiuose svars- tymuose ar nutarimuose skirtingos nuo- monės perkeliama į asmeninių susipy- kimų plotmę, kurioje užsitvenkusios ambicinės užtvankos neleidžia srovinti būtinos darbuotės srovei, dėl ko kenčia visuma, turinti gražiausių norų, geriau- sių planų ir perspektyvų. Suprantama, kad nėra lengva save nugalėti ir ranką paduoti "priešui". Bet tie, kurie reiškia- si veiklose, aukoja laiką, energiją, suge- bėjimus, net savuosius išteklius, turėtų- juk bendrų reikalų gerovei aukoti ir sa- vąsias ambicijas, nesutarimus, nuomo- nių skirtumus paliekant salių ar posė- džių patalpose ir nepykstant ant bendra- darbo ar tų pačių tikslų siekiančio opo- nento, kad jis nepritaria pareikštai nuo- monei. Dažnomis progomis mėgstame pabrėžti demokratinį tvarkymąsi ir save laikyti demokratijos principų sekėjais. Jei taip, tai nepamirština, kad tų princi- pų pirmoji prievolė yra ramus nuomo- nių išklauskimas, neskubus jų apžveigi- mas ir tolerancija kitaip galvojančioms. Pseudodemokratijose nuomonių skirtu- mai turi ryškų asmenų kirtimosi atspal- vį, kur mirguliuoja ir sąskaitų suvedinė- jimai, intrigos, užkulisiai, ir "slapti po- grindžiai". Ir tai dažniausiai dėl to, kad- anas viešai pasakęs ne taip, kaip tas no- rėjęs. Arba - nuomonės sukritikavimas palai komas asmeniniu įžeidimu.

Ir spaudos puslapiuose netrūksta ug- ningų karščiavimosi, pykčio poreiškių, asmeninių priekabių, įsižeidimų dėl ne- supratimo, pritaikymo sau tai, kas nebu- vo galvota, pagaliau pamestų siūly raiz-

gymo ir galų ieškojimo Nuomonių, pa- stabų, pasisakymų ar laiškų skyriai šiaip- jau skaitytojų yra mėgstami. Jie tampa savotiškais gyvenimo veidrodžiais, atspin- dinčiais žmones, darbus ir problemas su- jų detalėmis. Nutylėjimai ir nematymai- daugeliu atvejų tik dangsto negeroves. Atviras, viešas ir nuoširdus išsiaiškini- mas yra labai naudingas vaistas problemoms- spręsti, užkirsti kelią gandams, atskleis- ti tikrovę. Tik ir rašantiems nereikėtų- skubėti. Gal vertėtų suskaičiuoti dau- giau negu iki 25. Daug daugiau. Reaga- vimas turi būti neuždelstas, bet žaibiški- impulsai dažnai sukelia tik bereikalingo- erzelio. Ramesnis, santūresnis nuomo- nių reiškimas yra visada naudingesnis.

Č.S.

"Tėviškės Žiburiai"

Vėlinėms

ATEIS IR TAU

Ateis diena, gal ryt, poryt,
Ir lieps tau jau į namus grįžt -
Pažvelgs mirtis tau į akis,
Ir žengt iš žemės įsakys.

Ir eisi ten, kur nežinai,
Iš kur negrįši amžinai.
Be brolio eisi, be sesers...
Ir nieko rankos nešt nestvers.

Be turtų eisi, be naštos...
Ir niekas einant neužstos.
Raudosi vaiko gal brangaus,
O tau varpai liūdnei tik gaus...

Gal verksi vyro ar žmonos...
Kuo guostis, siela nežinos...
Ir viskas tau kape pražus,
Paliks tik tavo "aš" gražus.

Tad kol dar sveikas esi čia,
Turtėk širdim, žydėk dvasia.

P. Vaičiūnas

VĒLINIŲ PRASMĖ

Kai Vėlinių dieną nueiname į kapi- nes aplankyti giminių, draugų ir pa- žįstamų, mes tarsi visa savo būtybe- nujaučiame amžinybę. Pageltę lapai- kolja rudens guolį, pastirę medžiai- kužda apie pavasarį, kapai ir pamink- lai - apie mirties slenkstį ir praviras- duris į anapus.

Apie mirtį ir prisikėlimą kalba apaš- talai ir evangelistai, mistikai, storų te- ologijos knygų autoriai, tvirtindami, kad kaip Adome visi miršta, taip Kris- tuje visi bus atgaivinti (1 Kor 15,22).

Tuos pačius klausimus kūryboje- kelia rašytojai ir poetai. J. Baltrušai- tis pastebi, kad "prie sutemų ribos- daug kam prisimena aušrą" ir mąsliame- "Teismo regėjimo" eilėraštyje mįs- lingo Balso vardu ramina užmigusius: "Žemės klajonių pavojai praėjo - šveskit, įvykdę siekimą Kūrėjo. Gyvo- sios jėgos tylos slėpiny amžiais miego- kit many".

V. Mykolaitis-Putinas "Mirties" jspū- dingame eilėraštyje mini "ankštą šitą- žemę" žmogui primindamas, kad "jam

laimės pilnybėje tenka visa amžinybės- būitis", kad "jis spindulynuosis išvysta- atpirkimo šlove nuskaidrėjusį Kristų"

Apie mirtį ir amžinybę gieda A. Ba- ranauskas, Maironis, dainuoja K. Do- nelaitis, tolimų žydrynių A. Vienažin- dys, (Bern. Brėzdžionis).

Vėlinių dieną žvakių liepsnelėmis- sumirgės Vilniaus, Kauno, miestų ir- miestelių kapinės. Tylūs atodūšiai ir- maldos gaubs Sibiro tremtyje sukniu- busius ir atsigulusius po išteki- nėmis pušimis lietuvius. Juos atsimin- sime ne tik mes, bet ir pavargę kali- niai, rūsčioje tikrovėje pajutę ištrėmi- mo šalies nykumą ir pomirtinio gyve- nimo palaimą.

Šitą nykumą ir palaimą giliai išjau- tė nuo pat pokario laikų prie Uralo- tebekalinamas Jonas K-nis. Kai šiuos- metais Lietuvoje numirė jo motina, sa- vo artimiesiems rašė:

"Dievas man parodė šitos ištrėmi- mo šalies nykumą ir leido pajusti pa- laimą pomirtinio gyvenimo. Aš taip- skaudžiai ilgėjausi Amžinybės, kaip- nieko kito nesu ilgėjęs. Gyvenimas- man buvo kaip didžiausias kryžius, o- mirtis - neišreiškiamas, saldžiausias- džiaugamas."

"Bet aš nė akimirkai neprarandu- vilties, kad išskyrimas laikinas, kad- Mama pas Viešpatį bus nepalyginti- laimingesnė, negu čia žemėje ir kad- mes būtina susitikime visam laikui- Tėvynėj Amžinoj".

Šitam ištvėringam mūsų tautiečiui- Vėlinės - ne liūdesio, o džiaugsmo- prisiminimas:

"Sieloje pajutau, kokį nuostabų, amžiną pavasarį Mama išvydo pas- Dievą. Žemės grožis yra tik atspindžiai- Kūrėjo, o Amžinybės džiaugsmas ir- puošmena pralenkia visus mūsų troški- mus ir vaizduotę. Tai liudija Išganyto- jo žodžiai: "Iš tikrųjų, akis nematė, a- usis negirdėjo, ką Dievas yra suruo- šęs tiems, kurie Jį myli".

"Po šito Dievo man parodyto gai- lestingumo aš negaliu daugiau blašky- tis žemės narve; bet su šventa sielos- ramybe nešiu dabar savo kryžiu..." - pabrėžia nepalaužiamos dvasios kalinys.

Vėlinių vakarą plataus pasaulio ka- pinėse šokinės žvakelių liepsnelės, o- jas lydės ir kalinių, ir laisvųjų atodū- siai. Ir tai nebus viltingi pralaimėjusių- jų dūsavimai, o sielos ir proto galia- apsišarvojusių žmonių blaivus susimąs- tymas, nes, kaip Putinas teigia,

visi sutapsime tenai,
kur žarstos kaulų pelenai,
kur puošiasi kapai gėlėmis,
kur liūdi kryžiai pakelėm,
kur nežinia kieno kada
pirmiau bus išpirkta skriauda.

J. Kuzmickis

"Europos Lietuvis", Nr. 1381

Henrikas Valavičius

**PRELATO PROF. DR. LADO
TULABOS 55 METŲ KUNIGYSTĖS
JUBILIEJUS**

(Tešinyš iš praeito nr.)

Šv. Kazimiero Kolegijos istorija

Lietuvių išeivijos spauda nėra buvusi dosni, skirdama vietos kad pažymėtų Kolegijos gyvenimo svarbiuosius įvykius, galbūt, dėl pačios Kolegijos santūrumo, informuojant viešąją opinią savo pačios atžvilgiu. Nestebėtina, kad dar ir dabar daugelio skaitytojų tebėra menkos žinios apie šią taip reikšmingą lietuvių religinio gyvenimo tikrovę, sukurtą išeivijoje. Tat šia intencija ir proga ir yra skiriama ši trumpa Kolegijos istorijos žinių santrauka.

Pradžią ir pagrindą Kolegijos steigimui davė Šv. Tėvas Pijus XII, sutikdamas, kad dalis lietuvių klierikų persikeltų į Romą, ir paskirdamas tam reikalui paremti 10.000 dolerių auką. 1946 metų rudenį buvo nupirktas namas ir jau įsikurta savo patalpose. 1947 m. kun. Antanas Briška pėaukojo Kolegijos namo pirkimo ir įrengimo išlaidoms padengti 33.000 dolerių, tuo tapdamas Kolegijos fundatoriumi.

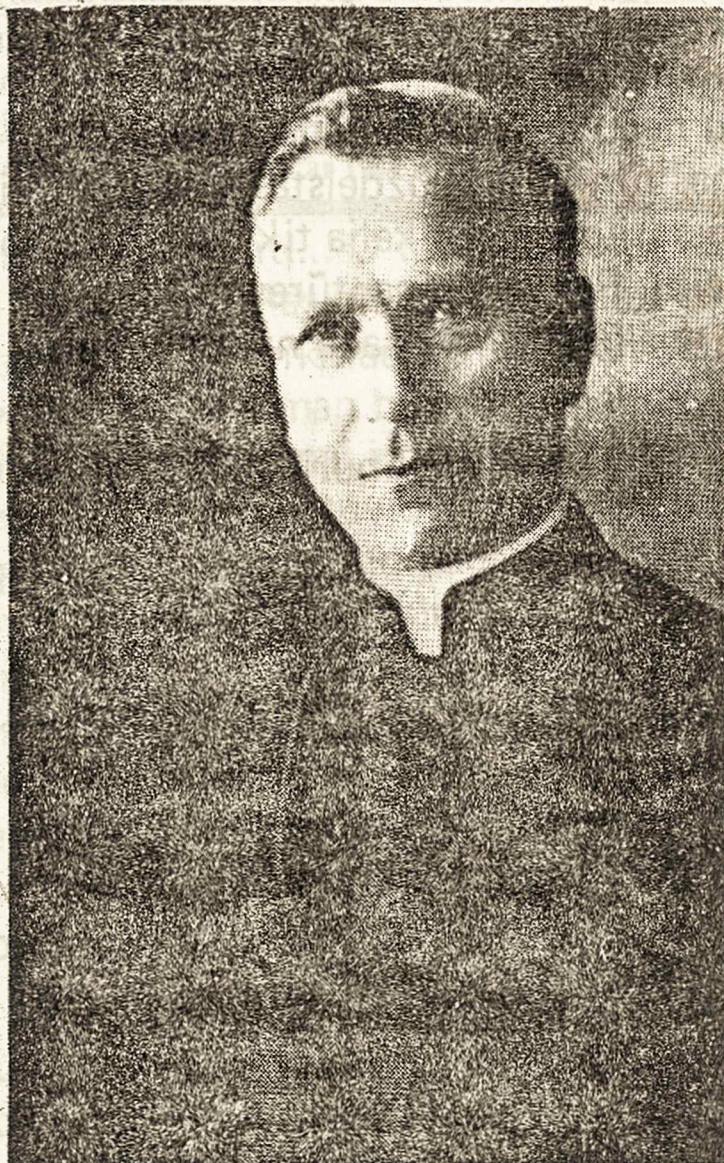
Savo gyvenimo pradžioje šis nepaprastas lietuvis įstojo į Vilniaus kunigų seminariją, iš kurios buvo atleistas dėl lenkų kalbos nepakankamo mokėjimo. Nežiūrint šio nepasisekimo, jaunuolis A. Briška nepametė savo pasiryžimo pasiekti kunigystės, ir nusivylęs apleidžia tėvynę ir išvyksta į Šiaurės Ameriką. Ir čia yra priverstas glaustis prie lenkų, kad galėtų įstoti į lenkų kunigų seminariją. Pašvestas kunigu, betgi darbuojasi lietuvių parapijose JAV-bėse. Sužinojęs apie lietuvių vyskupų tremtyje sumanytą įkurti Romoje Šv. Kazimiero Kolegiją, užsidega ta pačia mintimi, skiria tam reikalui pinigų ir pats vyksta į Romą, kad asmeniškai dalyvautų Kolegijos kūrimo darbuose. Be aukščiau paminėtos pinigų sumos, jau persiūstos į Romą, kun. A. Briška testamentu užrašo Kolegijai didžiąją savo palikimo dalį. Tais laikais dar gyvas kun. A. Briška, tardamasis dėl savo sąlygų, tarpe kitų reikalavo, kad į Kolegiją nebūtų priimami lenkai. Matomai, nežiūrint viso savo kilniaširdingumo, šis labdarys negalėjo susitai-

**NEUŽMIRŠK PAREMTI BRAZILIJOS
LIETUVIŲ FONDA**

KAPITALAS YRA NENAUDOJAMAS -- TIK UŽDARBIS,
LIETUVIŠKIEMS REIKALAMS
AUKOK IR TAPK FONDO NARIU.

AUKAS SIŪSTI VARDINIAIS ČEKIAIS - "COMUNIDADE LITUANO
BRASILEIRA" VARDU.

RUA JUVENTUS, 28 - SÃO PAULO 03124 - "BLE"

Kauno arkivyskupas Juozapas Skvireckas kyti su ta mintimi, jog lenkiškumas jam buvo pastojęs jaunystėje kelią prieš jo pasirinktą kunigystės idealą. Kas atsilanko šiandien Šv. Kazimiero Kolegijoje, visų pirma išvysta joje kun. Antano Briškos marmure ir bronzoje skulptoriaus Morbiducci jamžinta veidą. Čia jo namai.

1948 m. gegužės 1 d. Šv. Tėvas Pijus XII Šv. Studijų Kongregacijos Dekretu oficialiai įsteigė ir įsteigtą paskelbė Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegiją Romoje. Kauno arkivyskupas ir metropolitas J.J. Skvireckas yra pirmasis iš lietuvių, kuris lemiamai prisidėjo prie Kolegijos steigimo. Jo Ekscelencija dar 1945 m. šiuo klausimu kalbėjo tiek su Popiežiumi jam suteiktoje privačioje audiencijoje, tiek su Šv. Studijų Kongregacijos Prefektu Kardinolu G. Pizzardo. Tais pačiais metais arkiv. J. Skvireckas deponavo Kolegijos vardu jo dispozicijoje buvusią 17.000 aukso dolerių sumą. Už šiuos pinigus buvo nupirktas netoli Tivoli miesto (29 km nuo Romos) 10 hektarų

ūkis, iš kurio gaunama maisto produktų, o vasarą čia atostogauja Kolegijos auklėtiniai. Po šios arkivyskupo paramos Vatikano akyse Kolegijos steigimas pradėjo rodytis ne kaip utopija, bet kaip konkreti realybė.

Kolegijos kūrimosi darbų eigoje ypatingai didelę įtaką lėmė Jo Eminencijos Kardinolo G. Pizzardo veikla, kuris tiesioginiai dalyvaudamas įvairiuose nutikimuose, labai svariai parėmė Kolegijos Rektorių prelatą L. Tulabą visais svarbių sprendimų atvejais. 1955 m. Kardinolas G. Pizzardo buvo paskirtas, kaip Šv. Kazimiero Kolegijos Protektorius.

1959 metais Kolegija pirko kitoje gatvės pusėje esantį namą, kuris lygiai buvo toks pat, kaip ir jau užimtas pirmasis Kolegijos namas. Šiame antrajame pastate buvo įkurta Kolegijos Svečių Namai "Villa Lituania". Prie naujai nupirkto namo buvo nemažas žemės sklypas, ant kurio buvo galima statyti dar kitas namas. Kad būtų galima imtis tokios statybos vykdymo, tuo metu atėjo į pagelbą 1953 m. mirusio Kolegijos geradario kun. A. Briškos testamentu jai užrašytas palikimas. 1965 m. buvo parengtas projektas, statyba pradėta 1966 m. ir baigta 1967. Naujo pastato patalpos buvo panaudotos Svečių Namų "Villa Lituania" praplėtimui.

Taip padidintų Svečių Namų patalpų ir jų svečių užlaikymu rūpinasi ir administruoja Šv. Katarinos Kongregacijos Seserys, kurios priklauso Brazilijos mieste Niteroi reziduojančiam Seselių Vienuolių Ordinui "Missionários da Nossa Senhora de Fátima". Kaip žinia, šio ordino įkūrėjas ir globėjas yra jau gerai lietuvių visuomenei pažįstamas ir užsitarnavęs kunigas Mečislovas Valiukevičius, ilgametis São Gonçalo parapijos klebonas Rio de Janeiro vaistijoje.

Šv. Kazimiero Kolegija išsilaiško savo pačios lėšomis, negaudama jokių pašalpų iš lietuvių organizacinių fondų užsienyje. Apie pusę savo išlaidų ji padengia savo Svečių Namų pajamomis. Kitą pu-

CHOPPERIA
ALEXCHOPP **LTD.A.**

CHOPP - PIZZA - QUEIJOS - FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS - MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 - Bom Retiro - Tel. 223-2333

PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLES
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

sę tos pajamų sąmatos sudaro įvairios aukos ir fondai, kuriuos sukūrė privatūs asmenys, ypač JAV-bių lietuviai kunigai. Šių geradarių donacijomis Kolegija sukūrė savo dabartinę ekonominę struktūrą ir inventorių, kurio pagalba ji šiandien išsilaiko. Kolegijos Rektorius prelatas L. Tulaba buvo žmogus, kuris savo iniciatyva ir entuziazmu apjungė visus tuos asmenis bendro Kolegijos idealo labui. Šio straipsnio rémuose yra įmanoma iš jų suminėti vos tik keletą pačių įžymiausių Kolegijos donatorių, būtent: Kun. J. Jusevičius, Prelatas Liudvikas Mendelis, Prelatas Pranas Juras, Prelatas J. Paškauskas, Prelatas J. Šliktas, Prelatas Ig. Albavičius, Kun. J. Čepukaitis, Prelatas Ig. Kelmelis, Kun. St. Bartkus, Kun. Pijus Česna, Mons. J. Končius, Prelatas J. Karalius, Mons. Jonas Buikus, Mons. L. Gižinskas, Prelatas J. Balkūnas.

1952 m. rugpiūčio 30 d. Valstybės Prezidento dekretu Italijos vyriausybė pripažino Kolegijai juridinio asmens teises: "Pontificio Collegio Lituano di San Casimiro". Naudodamasi šiomis teisėmis, pagal Italijos valstybės įstatymus, Šv. Kazimiero Kolegija yra pilnateisė savo turto savininkė. Kad apsisaugotų prieš Sovietų valdžios eventualius reikalavimus, adresuotus Italijos vyriausybei, kėsinant "atgauti" tariamą Lietuvai priklaususį turtą, Kolegijos vadovybė apsidraudė, pasirašydama turto dispozicijos atatinamus įgaliojimus, tituluotus "Sacra Congregazione dei Seminarii e delle Università", tai yra organui, kuris priklauso Vatikano (Šv. Sosto) valdžios kompetencijai.

Šios Kolegijos apžvaigai priklauso dar vienas nemažesnės vertės ir svarbos elementas, tai yra, personalas ir žmonės, kurie savo darbu inkorporavo Kolegiją visos jos veiklos srityse. Lietuvos vyskupai ir didesnė eilė kunigų, priklausę ir priklausą Kolegijos mokslo, auklėjimo ir administracijos personalui, sudaro šią grupę asmenų, kurių darbo ir pastangų dėka Kolegija kūrėsi, augo ir pasiekė savo egzistencijos pakopą, kuri šiuo metu reprezentuoja Kolegijos dabarties prestižą ir autoritetą. Iš nemažo skaičiaus šių Kolegijos bendradarbių, įrašiusių savo vardus į jos istoriją, jau yra visa eilė išskilavusių į amžinybę.

Grijtant į Preiato Dr. L. Tulabos 55 metų kunigystės jubiliejaus datą, siūlosi proga vardais atžymėti iš to didelio būrio kaip tik tuos asmenis, kurie šių metų rugsėjo mėnesio 16 dieną buvo susirinkę į šio paminėjimo iškilmes, pagerbiant ir

visus kitus, kuriuos vieta ir laikas paliko toli svetur. Surengtoje paminėjimo proga vakarieniėje dalyvavo šie asmenys:

Patsai jubilias Prelatas Šv. Rašto Doktoras Ladas Tulaba, Prelatas Antanas Jonušas, Šv. Kazimiero Kolegijos Ekonomas ir Prokuratorius, Prelatas Dr. Stasys Žilys, Šv. Kazimiero Kolegijos Dvasios Tėvas, Kunigas Vladas Dielininkaitis, Šv. Kazimiero Kolegijos Prefektas, Angelė Avižonienė, istorikė, Šv. Kazimiero Kolegijos gyventoja; Lietuviai svečiai iš JAV-bių Los Angeles miesto Violeta ir Mečys Sutkus, Lietuviai svečiai iš São Paulo miesto Janina ir Henrikas Valavičiai. Kadangi buvo išvykę iš Romos, nedalyvavo šie asmenys: Prelatas Algimantas Bartkus, dabartinis Šv. Kazimiero Kolegijos Rektorius ir Prelatas Kazimieras Dobrovolskis, Šv. Kazimiero Kolegijos žemės ūkio Tivolyje Administratorius. Iš Los Angeles atvykęs svečias Mečys Sutkus nufotografavo paminėjimo vakarieniės dalyvius, pažadėdamas prisiųsti jos nuotrauką šiam straipsniui papildyti, deja nesulaukta.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS

KARŠTOS DARBO DIENOS

Rašo Jo Ekscelencija Antanas Vaičius, Telšių vyskupas ir Klaipėdos apskaitinis administratorius

Telšiai, 1989.07.15

Garbingasis Tėve,
Mylimasis Broli.

Mane laimingai pasiekia Jūsų leidžiamas, puikus laikraštis "MŪSŲ LIETUVA". Noriu iš visos širdies padėkoti Jums ir Jūsų Bendradarbiams. Noriu kartu išreikšti pagarbą Jums visiems už lietuviškai religinio ir tautinio žodžio platinimą ir palaikymą taip toli nuo Lietuvos. Ačiū Jums visiems. Tepadedu Jums Dievas.

Turime karštas, pilnas darbo įtampos dienas. Daug išvykų. Bet labiausia įsiminė ir įstrigo atmintin birželio 25-ji. Tą dieną, 20 val. Telšių katedroje buvo gedul. pamaldos už Rainių kankinius ir

už visus Lietuvos kankinius. Po to eisena su kryžiumi, Lietuvos ir Popiežiaus vėliavomis prie kalėjimo, kur prasidėjo Rainių kankinių kančios, prie kapinių, kur dabar ilsisi jų palaikai, o iš čia — į Rainius. Telšiai nebuvo to matę. Minia su žvakėmis rankose, statė degančias žvakes visu keliu abejose pusėse,ėjo giedodama kalnus. Su grupe kunigųėjau kartu. Sutemo, ir dar labiau išryškėjo degančios žvakės. O žmonių — lyg jūra: visu plačiu plentu nuo Telšių iki Rainių. Sustojome nukankinimo vietoje, po to — prie naujai pravedamo plento ant kalvelės, kur pašventinau kertinį akmenį Rainių kankinių koplyčiai... Dalyvių galėjo būti 40-50 tūkstančių.

Birželio 18 d. atšventinau Liurda Kretingoje. Čia taip pat dalyvavo daug tikinčiųjų. Koncelebravome prie Liurdo grotos, pasakiau pamokslą. Ypatingai buvo šiemet ir didieji Žem. Kalvarijos atlaidai. Vietoj VARDUVOS, vėl užrašai ŽEM. KALVARIJA. Iš Vilniaus eisena į žemaičių šventovę. Ypač Žemaitijoje eisena buvo visur sutinkama, šventinami naujai pastatyti kryžiai. Tokius kryžius pašventinau Rainiuose — nukankinimo vietoje, prie Telšių, Kenstaičiuose (vietoj buvusios Kenstaičių bažnyčios), sankryžoje piento Šiauliai-Palanga, Telšiai-Alsėdžiai. Be to, Alsėdžiuose šventoriuje ir koplytėlę šv. Jono Nepomuko Alsėdžių miestelyje... Kalvarijoje, kaip pranešė per Vilniaus televiziją, nebuvo vietos obuoliui nukristi. Autobusais, lengv. mašinomis suplaukė — suvažiavo minios ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Latvijos, ir iš Baltarusijos. Turėjome maldininkų (ir kunigų) iš Karagandos, Novosibirsko, Dušanbė... Suteikiau Sutvirtinimo Sakramentą trimis mergaitėms iš Estijos. Žymiai daugiau buvo einančių išpažinties ir šv. Komunijos. Liepos 5 d. — kunigų dieną dalyvavo Kardinoias ir vysk. J. Žemaitis. Liepos 9 d. — Kardinoias Arkivysk. Jul. Steponavičius, Vysk. VI. Michelevičius, Vysk. J. Preikšas, vysk. J. Matulaitis...

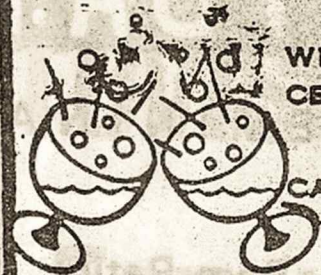
Lieku maldos vienybėje, su meile ir dėkingumu Jums.

Jūsų

+ A. Vaičius

COMERCIAL SUEZKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Mansalás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

SOC. NACIONAL DE AUTOMÓVEIS E PEÇAS LTDA.

RUA JOÃO PESSOA, 261
SANTOS TEL: 35-3721

KAIP BUS SU LIETUVIŲ KALBA?

Brazilijoj gyvenantys lietuviai tremtiniai ar ankstesnieji imigrantai, daug kas turime Lietuvoje giminių, artimų ar tolimesnių, kai kurie dar brolius ar seseris. Pasidarė lengviau nuvažiuoti ir į savąjį gimtąjį kraštą, o iš ten į čia, taip pat palengvėjo mūsų giminių apsilankymas. Tuo reikia džiaugtis, išnaudoti progą pasimatymams tarp savųjų, bet ir reikia pagalvoti, kaip mes su jais susikalbėsime.

Nuvykus ten, broliai lietuviai — tautiečiai žiūri į išeivius, kaip laisvo pasaulio piliečius. Jiems didžiulė šventė priimti tokius svečius, pabūti su jais, išgirsti ką nors nauja apie tą laisvą pasaulį. Kai skiriasi su giminėmis ir artimaisiais, ir jų akyse atsiveikinimo momentu — spindi krikščioninės ašaros: "Jūs ir vėl išvažiuojat, o mes paliekam".

Anksčiau ar vėliau Lietuva bus laisva, teks susitikti jaunų žmonių kurie yra baigę aukštuosius mokslus ir pradėti galvoti apie Lietuvos atkūrimą. Lietuvoje daug kas sunaikinta ar apgadinta, tad reikia ruošti galimam aušros žybtelėjimui ir ateities planų vykdymams, o atsiradus galimybėms bus jaunuolių, kurie norės talkinti esantiems tėvynėje. O kaip bus su lietuvių kalba? Kaip susikalbėsime, kaip susirašysime?

Atsiras ir pasaulinių firmų, kurios įlurs savo skyrių į kurią nors Lietuvos vietovę, jieškos mokančių lietuvių kalbos. Joms reiks direktorių, vedėjų, inžinierių, technikų ir kitų panašių tarnautojų, bet reiks tokių, kurie mokės lietuvių kalbos. Ten angliškai, ar kuria nors kita svetima kalba, nesusikalbėsi. Gal ir Brazilijos konsulatui ar prekybos misijai prireiks gerai nusimanančių ne tik tose srityse, bet taip pat ir lietuvių kalboje.

Turime ir keletą jaunimo organizacijų, bet retas kuris jaunuolis moka lietuviškai. Sekmadieninėse lietuviškose pamaldose mažai jaunuolių, išskyrus maestro prieauglį, kuris vis dar vargonais padėdina jau menką chorą, todėl, kad jaunuoliai į jį nestoja. Dar galima pagirti malonų vaikina, kuris dažnai dalyvauja ir Mišių skaitymuose, kai kada pasirodo dar keletas — tai ir viskas. Kur gi yra organizacijų vadovai?

Mūsų ilgametei ir nenuilstamai choristei

A. A.

ONAI ADAMAVIČIŪTEI-RUTKAUSKIENEI

mirus,

reiškiame gilią užuojautą, dukters Aldonos ir sūnaus Algirdo šeimoms, bei giminėms ir kartu liūdime.

L.K. Bendruomenės Choras

Labai teisinga yra redakcijos pastaba ML-vos 1989.X.12 numeryje. Mes matome nevykusius dalykus, o tuo tarpu rašome, kad viskas yra gerai. Kas žino, kad jeigu daugiau rašytume apie mūsų tarpe esamas negeroves, tai gal ir tos "vidaus kovos", dėl užsienio lietuvių pasipiktinimų sumažėtų".

Atsispirti nutautėjimo tendencijai, išlikti lietuviškos kilmės reikia glaudžių santykių su Lietuva. Ypatingą reikšmę reiktų skirti lietuvių kalbos kursams, vaikų vasaros stovykloms, pagalvoti kaip reiktų pasitobulinti lietuvių kalboje ir rusipažinti su Lietuva ir jos kultūra ir žmonėmis.

Vyturys

SUSIPRATUSIŲ LIETUVIŲ EILĖS RETĖJA

Spalio mėn. 27 dieną atsiveikinome ir išlydėjome į amžiną poilsio vietą mums taip brangią Oną Rutkauskienę. Buvo nepaprasta moteris, susipratusi lietuviškai. Meilė Viešpačiui vedė ją į lietuviškas sekmadienines Mišias; retkarčiais savo stipriu balsu ir gražia tarpe paskaitydavo ir Šv. Mišių skaitymus. Dalyvavo chore, vaidinimuose ir kitur, kur reikėjo pagalbos neatsisakydavo — padėdavo.

Šiandien jau jos nėra mūsų tarpe. Užtai liūdime. Bet kartu ir džiaugiamės, kad ji pasilieka su mumis amžinai savo šviesiu atminimu. Belieka nusilenkti Aukščiausiam, klaupytis prie altoriaus ir prašyti jai amžinos šviesos.

Seseriai, broliui, visai giminei čia ir svetur gilios užuojautos,

Vyturys

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI MŪSU, LIETUVOS PRENUMERATA, tai ištręsti čekį Francisco Gavénas arba Petras Rukšys vardu ir pasiųsti paprastu paštu.

MŪSŲ MIRUSIEJI

ONA ADAMAVIČIŪTĖ RUTKAUSKIENĖ mirė spalio 26 dieną.

Buvo gimusi 1920 metais Kučunuose, gražiojoje Dzukijoje.

Į Braziliją atvyko 1927 metais su tėvais, 2 seserimis ir 3 broliais.

Visa laiką gyveno S. Paulyje, Mookoj ir Vila Beloje.

Nuo pat mažens labai mylėjo dainuoti. Daug metų dalyvavo Liet. Kat. Bendruomenės chore.

1940 metais ištekėjo už Petro Rutkausko (miręs 1981 metais),

Prieš mėnesį pasijautė negerai ir nuvažiavo į ligoninę, daktaras apžiūrėjęs nieko ypatingo neradęs liepė paguldyti, kitiems tyrimams padaryti. Pusė valandos po to turėjo širdies smūgi, ir nors visaip bandė ją atgaivinti, sąmonės neatgavo ir po 30 dienų užbaigė žemiškus vargus.

Buvo pašarvota V. Zelinos šermėnėje. Penktadienį 14 vai. kun. Petras Rukšys atlaikė mišias prie karsto, giedojo Liet. Kat. Bendruomenės choras, ir po to lydima šeimos ir draugų išlydėta į São Caetano, Ceramikos kapines.

Nuliūdime liko dukte Aldona, sūnus Algirdas su šeimomis, sesuo Veronika Skurkevičienė, brolis Balys Adamavičius su šeimomis ir kiti giminės.

Onute,

Angelių choras tegieda Tau ir Viešpats tesuteikia Amžiną Atilsį.

**PIRMYNĮ KOVĄ UŽ TĖVYNĘ,
UŽ BRANGIĄ ŽEMĘ LIETUVOS.
GARBĖ TĖVAMS, KURIE JĄ GYNĖ,
IR KAS UŽ ATEITĮ KOVOS.**

Maironis

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA.

CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA

MODAS

Rua Solon, 773
CEP 01127

Fone: 221-6377

Bom Retiro

— São Paulo — Capital

KRITIKA, TIESA IR APŽVALGA (II)

Po ilgo laikotarpio nesantikos viešpatavo pas mus jau kelinti metai sugyvenimas ir susikalbėjimas. Déka pastangų a. a. p. J. Tatarūno ir p. A. Bumblio pradedėjo ir bendradarbiavimas tarp mūsų svarbiausių organizacijų. Buvo pakviesti ir prisidėjo nauji veikėjai, užimdami šiaudien aukštas ir atsakingas vietas, kolonijos organizacijų veikime. Ir šiaudien prieš akis, turime didelį uždavinį: organizuoti P. L. Jaunimo Kongresą, kuris įvyks 1991/92 metais ir pareikalaus kolonijos darbo ir išteklių.

Bet štai ši taika, staiga buvo sudrumsta, lyg būtų karas prasidėjęs tarp B.L. Bendruomenės pirmininko ir B. L. Jaunimo Sąjungos. Buvo parašytas straipsnis "ML", kuris kaip koks ultimatumas, spaudžiantis B.L. Jaunimo Sąjungos Valdybai pasitraukti, ramybę suardė. Jaunimas reagavo. Kaltas kas? Mano supratimu, kaltas kas tą karą pradėjo ir apgailėstautinai nenori to prisipažinti. Kas provokavo, susilaukė ko norėjo. Jis pats tai patvirtino: jaunuolis tyčia buvo išprovokuotas. Visų klausymas, kodėl ir kam?

Mūsų jaunimo mažas būrelis yra veikiantis jaunimas, todėl jam atitenka visos kritikos ir priekaištai. Kitas jaunimas yra, galima sakyti, kaip ir miręs lietuviškai veiklai. Jis pasyvus, jo niekas nekritikuoja, neužkabina, kai kam gal atrodo, kad tai idealus jaunimas apie kurį mes svajojome. Pripratę esame girdėti: kalbėjau su jaunuoliu ir sako kad nenusimano apie politiką, kitas matęs jaunuolį karčiamoj, geriantį alutį. Jų išvada, kad visi jaunuoliai tokie. Kodėl jie neapklašinėjo dešimtis ar daugiau jaunuolių? Tikriausiai atsakymai būtų mevienodi. Lieka klausymas ar ir jie jau būdami daug nusimanė apie politiką ir ar alaus negėrė?

Griovys tarp jaunimo ir senimo jau gilus. Jaunimas žiūri idealistiškai ir nesutinka su veidmainiškumu, privilegijomis, kivičiais, spauda, neteisybe ir nesantika mūsų tarpe. Jis nori dirbti, kongresą rengti. Nekąskime to griovio dar giliau.

Duokime jaunimui laisvai veikti, padėkime jo organizacijom, nenorėkime jų komandiruoti, jų organizacijų valdybas nuversti ar jų vietas užimti. P. L. J.

AŲA

ONAI RUTKAUSKIENEI

mirus,

jos dukrą ALDONA, sūnų ALGIRDA, seserį VERONIKĄ ir brolių BOLESLOVA, bei jų šeimas ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Dramos mėgėjų ratelis

Sąjungos statutuose aiškiai parašyta, kad J. Kongresai yra ruošiami PLJ. Sąjungos kartu su PL Bendruomene.

21/10 buvo posėdis BLB naujoje būstinėje. Pirmininkas parodė jo atneštą nutarimą, pasmerkiantį J. Sąjungos pirmininką už jo straipsnį "ML", neva tai būtų įžeidęs visą B.L. Bendruomenę. Galėjo ir kitus rašytus straipsnius smerkti, bet taikinyb buvo J. Sąjungos pirmininkui. Diskusijose vieni prieš, kiti už to nutarimo skelbimą. Daug siūlymų buvo, geruoju užbaigti, nespausdinti nutarimo, nes jaunuolis viešai atsiprašė už jo persižengimą, pareiškė kad J. Sąjungos nenori jokios nesantikos su B. L. Bendruomene ir teisybę pasakė. Bet p. pirmininkas nesutiko. Nutarė balsuoti kas už, kas prieš. Kurie už, turėjo pasirašyti po nutarimo teksto. Kaip tik pasirašė "solidarumo" sumetimais, beveik tie kurių vaikai, mažai ar niekad nepasidėjo prie lietuviškos veiklos, bet jie rado teisę smerkti jaunuolį, J. Sąjungos pirmininką, kuris tikrai reagavo į jam primestus kaltinimus. Šeši (6) to susirinkimo dalyviai to nutarimo nepasirašė ir jam nepritarė.

Įdomu buvo, kad vienas iš dalyvavusių išsitarė, kad galima būtų jaunuolį net į teismą paduoti už tariamą šmeižtą, tik tiek kad tai neverta daryti. Tarp susipratusių lietuvių, nebuvo girdėta mūsų viens kitą išduoti į teismą. Užtenka 50 metų spaudos Lietuvoje, kada visi bijojo išsitariti kad nebūtų apskūsti ir įtraukti į teismą. Mums svetimų teisių nereikia, turime P. L. Bendruomenės "garbės teismą", mūsų neskiandumus išteisinti. Gal mūsų pirmininkai apie tai nežino?

P. Bačiūnas, matydamas kaip daugelis lietuviškų organizacijų JAV-se, tarp savęs riejosi, nutarė ir sugebėjo įsteigti vieną bendruomenę, kuriai priklausytų

visi lietuviai, nežiūrint jų kredo ar politinių pažiūrų (žinoma, neprieštaraujant Lietuvos tautai), ir jungti visus kartu bendram gerovės darbui. P. L. Bendruomenė yra demokratinė organizacija, užtat renkama ir vis atnaujinama jos valdanti sudėtis. Tokia pat ir PLJ. Sąjungos struktūra. B.L. Bendruomenė nepriklauso kokiam grupei, ar draugų rateliui, bet atrodo, kad eina šita linkme. Tai parodo, kad mūsų pirmininkui grąšinant atsistatydinimu, kai kurie buvo solidariūs ir pareiškė, kad kartu su pirmininku ir jie pasitrauks. Atsistatydinimas, reikėtų prisipažinimą, savo silpnumo ir nesugebėjimo sukurti aukštą B.L. Bendruomenės tikslu. Kada asmeniškai interesai, nesantika ir neapykanta, yra statomi virš Bendruomenės idealų, jos vadai lieka sukompromituoti.

Baigiant straipsnį, reikėtų priminti kad B.L. Bendruomenės pirmininkas turėtų vieną sykį suprasti ir susiprasti, kad neturi teisės provokuoti, šmeižti, įžeisti, pakeisti ar nuversti B.L.J. Sąjungos valdybą, teisėtai išrinktą. Jei turi skundus, reikėtų kreiptis į PL Bendruomenės garbės teismo tribunolą, kartu su įrodymais.

Straipsnio autorius "į kur eina mūsų kolonija" turėtų pasiklausti: "prie ko priėjo mūsų Bendruomenės santykiai su Jaunimo Sąjunga, kurios kartu ir atstovauja mūsų kolonijai".

Teisybė, nors ir skaudi, turi būti pasakyta. Jokiais nutarimais ar viešais pasmerkimais taikos nepasieksime.

Jonas Silickas

Pastaba:

Nebūtų nutarimas paskelbtas, nebūtų buvę reikalo šio straipsnio rašyti ir skelbti.

BLB-nės INFORMACIJA

BLB-nės valdybos pirmininkas Gražvydas Bačelis, išvažiuodamas neilgam laikui į Ameriką, laikinai pasitraukia iš pareigų nuo spalio 30 dienos.

UŽ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ IR SPAUDĄ LIETUVIAI TIEK DAUG KOVOJO IR KENTĖJO. DABAR LIETUVIŠKĄ KNYGĄ GASTOVI IR DULKA KIOSKŲ LENTYNuose, LAUKDAMA KOL KAS JĄ NUPIRK

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMAS

Mišios už mirusius KUNIGUS: lapkričio 5 (XI.5) 16 val. šv. Kazimiero parapijos koplyčioj;

Mišios CASA VERDE: pirmą lapkričio mėn. sekmadienį (XI.5) 16 val. N. S. das Dores bažnyčioje;

Mišios PARQUE DAS NAÇÕES: antrą lapkričio mėn. sekmadienį (XI.12), 10,30 val. Seselių Pranciškiečių mokyklos koplyčioje Rua Espanha;

Mišios už mirusius mūsų kolonijos VEIKĖJUS: trečią lapkričio mėn. sekmadienį (XI.19) trečią val. po pietų V. Zelinos bažnyčioj. (Po to – DAINOS koncertas Seselių salėj).

"NEMARUS MIRTINGASIS" PORTUGALIŠKAI

1981 m. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Romoj išleido kun. Prano Gaidos veikalą: "Nemarus Mirtingasis ARKIVYSKUPAS TEOFILIUS MATULIONIS – Ganytojas, Kalinys, Kunikyns ir Laimėtojas". Knyga 369 puslapių. Tai Arkivysk. Teofiliaus Matulionio gyvenimas. Sutrauktą vokišką laidą paruošė t. Konstantinas Gulbinas, o ispanišką Dr. V. Dambava. Pastaroji, užvardinta O **HOMEM DE DEUS**". Išėina ir kitom kalbom. Sutrauktą laidą vokiškai paruošė T. Konst. Gulbinas, OFM, ispaniškai – Dr. Vyt. Dambava. Dabar jau turime vertimus ir portugališkai: "O

HOMEM DE DEUS". Tai darbas, kurį kruopščiai ir kompetetingai atliko Marija Matelionytė Tijūnėlienė, Juozui Tijūnėliui (vyriui) "sekretoriaujant. Kelis kart peržiūrėtas, sklandus, patrauklus, vertas šilto sutikimo ir brazilų visuomenėj veikalas. Ne tik supažindins su tikrai "Dievo žmogumi" lietuviu ir su karžygiška kankine Lietuvos Bažnyčia, bet ir daug kam atvers akis prieš brazilų dar taip garbinamą bedievišką komunizmą.

Pats Aparecidos arkivyskupas, Dom Geraldo, pernykštės lietuvių šventkelionės proga viešai prašė šią biografiją išversti portugališkai. Išversti – jau išversta. Dabar tik reikia išspausdinti – išleisti. O išleidus, pirmiausia apdovanoti visus Brazilijos vyskopus (jų apie 400). Tebūnie konkreti jiems padėka už vyskupijose įvestą **MALDOS DIENĄ UŽ LIETUVĄ**. Bus taip pat kitas būdas Brazilijos vyskopus supažindinti su Lietuva.

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJA

STASĖ ir VLADAS JURGUČIAI
gimtadienio proga

Stasė švenči. gimtadienį lapkričio 1 d. o Vladas 14 d.

Širdingai sveikinam mielus ML-vos skaitytojus su gimtadieniu, linkime geros sveikatos ir gausios Dievo palaimos.

Administracija

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Liliana STREITAS	NCz.25,00
Marcele ADULIS	NCz.25,00
Ana NAVICKIS	NCz.25,00
Sofija MISIUKAS	NCz.50,00
Aldona TELKSNYS	NCz.50,00
Ona ŽVIRONAS	NCz.50,00
Aleksandras BAGDONAS	NCz.25,00
Vacys PUTVINSKIS	NCz.25,00
Otto ir Aušra SIMKEVIČIUS	50,00
Clovis Almir de USEDA	NCz.25,00

L. K. BENDRUOMENĖS CHORO

ŠVENTĖ – 53 METAI

26 Lapkričio – 1989

11 val. – V. Zelinos, Šv. Juozapo Bažnyčioje iškilmingos Šv. Mišios už mirusius, už buvusius ir esančius maestrus ir choristus.

12:30 val. – Pietūs Jaunimo Namuose. Norintieji dalyvauti pietuose, prašomi užsisakyti pas choristus iki 22 dienos.

CETEMAR e LUFTHANSA

apresenta

CONCERTO FANTASTICO

NEPAPRASTAS KONCERTAS

19 de Novembro as 16:00

NO GRANDE SALÃO DO GINÁSIO SÃO MIGUEL ARCANJO VILA ZELINA

CONJUNTO DA UNIVERSIDADE DE VILNIUS

„DAINA“

MÚSICA ERUDITA E FOLCLÓRICA

CONVITES: VYTO BARAS
REDAÇÃO "MŪSŲ LIETUVA"
COM OS SÓCIOS DA ALIANÇA